

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES
CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE
CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

TRANSPORT

SEKTORSKI PREGLED NOVEMBAR 2016.

Top aktuelnosti

U zemljama u razvoju raste broj digitalnih načina prikupljanja informacija za poboljšanje transporta

Dok je u razvijenim zemljama razvijen sistem koji prikuplja informacije o kvalitetu usluga u transportu, postoji tendencija porasta istih i u zemljama u razvoju. Načini za prikupljanje informacija o kvalitetu i korišćenju transporta u ovom ekonomija podrazumevaju praćenje upotrebe na osnovu pripejd kartica za transport i praćenje putovanja kroz razvoj mapa na smart telefonima. Informacije dobijene na ovaj način utiču na poboljšanje kvaliteta usluga u transportu.

Čelnici automobilskeg proizvođača marke Nisan sklopili ugovor sa britanskom Vladom o uslovima za ostanak na tom tržištu nakon britanskog napuštanja EU

Nisan je najveći strani investitor u automobilskeg industriji Velike Britanije i zapošljava 4,5 hiljada ljudi. Skoro polovina komponenata koje koristi u proizvodnji dolazi iz Centralne Evrope. Kako bi zadržali Nisan u svojoj zemlji, Britanci su odlučili da podrže kompaniju kroz smanjenje poreza.

Kompanija ICT širi svoj biznis na dvanaest različitih zemalja u šesnaest različitih kancelarija

ICT će organizovati dnevni transport za svoja ključna tržišta Zapadne, Centralne i Istočne Evrope. Zahvaljujući ekspanziji biznisa, kompanija je u stanju da ponudi niže troškove i različite usluge transporta, od „just in time“ do skladištenja i distribucije.

Honda nastavlja da proizvodi automobile u Velikoj Britaniji (VB)

Čelnici kompanije ističu da još uvek ne vide razlog izmeštanja proizvodnje sa britanskog tržišta, naročito zato što je Vlada VB tražila zaštitu svoje autoindustrije bez obzira na odluku o izlasku iz EU. Čelnici Honde ističu da i pored rezultata Brexit-a nisu tražili od Vlade nikakve posebne pogodnosti za svoje poslovanje. Važno je naglasiti da je VB kao destinacija je bila deo strateškog plana kompanije kada je tu izgrađena fabrika koja predstavlja globalno čvorište odakle se u ceo svet izvozi novi model Honda Civic sa petoro vrata.

Scania razvila novi električni hibridni autobus

Scania će novi električni autobus upotrebljavati za gradski saobraćaj, prvo u Švedskoj, u cilju smanjenja zagađenja u urbanim sredinama. Ovo je prvi ovakav projekat na nordijskim prostorima, u kojem zajedno sa Scaniom na razvoju radi i Volvo. Projekat je delimično finansiran od strane švedske energetske agencije. Za napajanje ovih autobusa, u izgradnji je i autobuska stanica za punjenje. Kako bi prešao 10 km, autobusu je potrebno 7 minuta punjenja.

Nemačka sprema lansiranje prvog voza koji stvara 0% zagađenja i emituje samo paru

Prvi svetski hidro voz može da dostigne brzinu do 87 km/h. Testiranje ovog voza će se sprovesti do kraja godine, a ukoliko bude uspešno, voz će početi da se upotrebljava krajem naredne godine. Voz može da putuje skoro 800 km dnevno i biće korišćen za prevoz putnika na dugim relacijama. Osim Francuske, koja je odmah izrazila interes za kupovinu ovog voza, interesovanje dolazi i iz Holandije, Norveške i Danske. Voz se kreće pomoću velikih baterija napravljenih od litijuma, a svoju snagu dobija iz rezervoara vodonika koji je smešten na krovu.

Električni kamioni sve popularniji

S obzirom na globalnu inicijativu za smanjenja zagađenja, pored autobusa, vozova i automobila, atraktivni su i električni kamioni. Kao i uvek, jedini problem kod razvoja ovog proizvoda je baterija. S tim u vezi, u Koloradu se organizuje javno istraživanje za razvoj baterija koja će napajati električne kamione u toku njihove vožnje.

Potpisan protokol o izmeni sporazuma o ruskom kreditu za modernizaciju srpske železnice iz 2013. godine

Ovim ugovorom se omogućava da Srbija završi sve projekte predviđene ovim sporazumom u naredne četiri godine. Na osnovu ovog zajma, iz 2011. godine, Srbija je do sada povukla 690 miliona (m) \$, a do kraja godine će biti povučeno još 300 m \$. Ukupna vrednost ovog kredita je 941 m \$, od čega je 800 m \$ vrednost kredita, a preostalih 141 m \$ učešće Srbije. Cilj je rekonstruisati železnički Koridor 10, rekonstrukcija pruge Beograd-Bar, kupovina novih dizel vozova, kao i deonica brze pruge Beograd-Budimpešta.

Opis stanja

S obzirom na sporiji rast svetske trgovinske aktivnosti u drugom kvartalu 2016. godine, očekuje se da će stopa rasta svetske trgovine u 2016. godini iznositi 1,7%, te će i međunarodni transport zabeležiti niži rast od očekivanog

Međutim, treba naglasiti da međunarodni transport beleži trend rasta od početka 2016. godine, kako u svetu tako i u SAD (najvećem igraču u sektoru), jer osim trgovine čiji je rast pozitivan ali usporen, na povećanje obima transporta utiče i kretanje cene nafte, kao i razvoj turizma i rast generalne potrošnje stanovništva.

ATA indeks koji meri obim robe prevezen kamionima u SAD opao za 3% u oktobru mesecu

S obzirom da SAD imaju najveće učešće u sektoru transporta na globalnom nivou, relevantno je pratiti kretanje indeksa koji meri frekventnost špedicije u toj zemlji (ATA indeks). Nakon tendencije rasta u prvih osam meseci tekuće godine, indeks je opao u septembru i oktobru, kao rezultat tipičnog sezonskog efekta. Međutim, očekuje se da će indeks ostati na niskom nivou do kraja godine, zbog niske ekonomske aktivnosti kako u SAD, tako i u svetu.

Globalna prodaja automobila porasla je za 5% u oktobru tekuće godine u odnosu na isti mesec prethodne godine

Kupovina automobila je najviše porasla u Aziji. Rastu tražnje za automobilima najviše je doprinela Kina u kojoj je prodaja porasla 23%. Rast tražnje u Kini uzrokovan je smanjenjem poreza na promet za kupovinu automobila, koji je aktuelan do kraja godine. Uzrok rasta prodaje automobila je, globalno posmatrano, poboljšanje uslova na tržištu rada. Na primer, u zemljama članicama OECD-a nezaposlenost je na najnižem nivou od svetske ekonomske krize. Takođe, došlo je do povećanja životnog standarda u najmanje razvijenim zemljama, kao i opšteg smanjenja nejednakosti u svetu, što je dodatno pozitivno uticalo na prodaju automobila.

Drumski saobraćaj je supstituisao železnički, zbog niže cene goriva

Železnički saobraćaj se u 2016. godini sve češće zamenjuje drumskim saobraćajem, s obzirom da je usled niže cene goriva porasla isplativost prevoza ljudi automobilima ili robe kamionima. Količina robe prevezena drumskim i železničkim saobraćajem u Srbiji u prvom polugodištu tekuće godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine beleži rast od 10,6%. Dok drumski saobraćaj beleži rast u prevozu robe, obim robe koja se prevozi putem železnice je opao.

Kada je u pitanju avionski putnički saobraćaj, postoji globalni rast od 7% u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu

Uzrok rasta je činjenica da su usled nižih cena nafte avio kompanije širom sveta investirale u dodatne prevozne kapacitete, ali i smanjile cenu karata za putnike. Procenjuje se da će niže cene avio karata doprineti povećanju globalne potrošnje od 1% svetskog BDP-a i da će Vlade zemalja u svetu zaraditi oko 118 mlrd \$ dodatnog prihoda od poreza, dok će se u povezanim delatnostima otvoriti 63 miliona radnih mesta na svetskom nivou. Broj putnika prevezenih avio saobraćajem raste u svim regionima sveta naročito u decembru, za koji su karakteristični praznici. Za razliku od svetskog nivoa, vazdušni saobraćaj u Srbiji beleži trend pada prevezenih putnika. Broj prevezenih putnika opao je u tekućoj godini za oko 20%.

www.pks.rs